

EL DESEMBRE HA ESTAT CÀLID I MOLT SEC A GRAN PART DEL TERRITORI

- El Servei Meteorològic de Catalunya qualifica el mes de desembre de 2012 com a termomètricament càlid¹ en el conjunt del país, a excepció de les valls del Pirineu i Prepirineu, la Costa Brava i fondalades de la Catalunya Central on el mes ha estat normal.
- El mes ha estat molt sec en el conjunt del país, a excepció del quadrant nord-occidental on el desembre ha estat sec o, fins i tot, normal a punts del vessant nord del Pirineu.

La meteorologia de la meitat més freda de l'any (mesos de novembre a abril) ve marcada pel corrent en jet, el posicionament del qual pot generar tot un seguit de tipus de temps de caire molt diferent. L'evolució meteorològica del mes de desembre d'enguany ha estat marcada decisivament per aquest fet.

Durant els primers dotze dies del mes, una ondulació del corrent en jet amb una direcció nord-oest a sud-est va provocar un flux del primer quadrant sobre Catalunya, arrossegant masses d'aire fred procedents d'altres latituds, mantenint una temperatura baixa al Principat. A més, les pertorbacions associades a aquesta situació van produir precipitacions al nord del país, que al vessant nord del Pirineu van ser abundants. A més, la cota de neu va ser baixa a tot el Pirineu, provocant

¹ Els valors mitjans climàtics que s'han utilitzat s'han extret de:

Martín-Vide, J.; Raso Nadal, J.M. (2008): *Atles climàtic de Catalunya*. Període 1961-1990.

Al llarg de tot l'informe, s'expressen la temperatura (T) en graus Celsius (°C) i les quantitats de precipitació (PPT) en mil·límetres, mm, unitat equivalent a litres per metre quadrat.

Quan s'efectua la comparació entre la precipitació acumulada i la temperatura mitjana i els seus corresponents valors mitjans climàtics¹, s'adopten els criteris següents:

Qualificació	PPT total registrada respecte de la mitjana climàtica	Qualificació	Diferència entre la temperatura mitjana i la mitjana climàtica
Molt sec	< 30%	Molt càlid	≥ +3 °C
Sec	Entre 30% i 90%	Càlid	Entre +3 °C i +0,5 °C
Normal	Entre 90% i 110%	Normal	Entre +0,5 °C i -0,5 °C
Plujós	Entre 110% i 190%	Fred	Entre -0,5 °C i -3 °C
Molt plujós	> 190%	Molt fred	≤ -3 °C

■ Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2012 ■

acumulacions de neu importants a cotes mitjanes i altes de la serralada. Les precipitacions més destacades registrades durant aquest període per les Estacions Meteorològiques Automàtiques (EMA) gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC) van ser els 91,8 mm del Lac Redon (2.247 m), a la Val d'Aran, els 85,5 mm de Certascan (2.400 m), a la comarca del Pallars Sobirà, i els 79,6 mm de Sasseuva (2.228 m), a la Val d'Aran.

A partir del dia 12 i fins a finals de mes, la configuració atmosfèrica a Europa va venir marcada per un dipol de centres d'acció caracteritzat per baixes pressions a la latitud de les illes Britàniques i altes pressions a les illes Açores, que s'estenien en forma de falca abraçant la Mediterrània més occidental. Aquesta configuració es molt típica durant el mesos d'hivern, donant un tipus de temps molt humit al nord del continent europeu i sec o molt sec al sud del continent. A Catalunya, les precipitacions van ser escasses durant aquest llarg període, degut bàsicament a que les depressions circulaven a una latitud alta i tan sols cues de front arribaven a afectar l'extrem nord del país. D'aquesta manera, les precipitacions més destacades registrades a les EMA gestionades pel SMC van ser els 33,0 mm del Port del Comte (2.316 m), a la comarca del Solsonès, els 31,1 mm del Pont de Suert (l'Alta Ribagorça) i els 23,6 mm a Espot (2.519 m), a la comarca del Pallars Sobirà. Durant aquest període la cota de neu es va mantenir molt alta, al voltant dels 2.000 m.

El mes de desembre ha estat termomètricament càlid en el conjunt del país, a excepció de les valls del Pirineu i Prepirineu, la Costa Brava i algunes fondalades de la Catalunya Central, on el mes ha estat normal (Figura 1). Aquesta distribució espacial de les anomalies és conseqüència directa de la persistència del segon patró, descrit anteriorment, caracteritzat per la presència de l'anticicló de les Açores que abraçava gran part de la Península Ibèrica. També cal destacar que aquesta configuració va afavorir la presència de boires a l'interior de Catalunya, especialment a les fondalades, fet que va provocar que la temperatura no s'enfilés durant les hores centrals del dia. Aquest fet va ser especialment marcat durant l'episodi de temperatura elevada que va afectar Catalunya entre els dies 23 i 25 de desembre, quan la temperatura va ser molt alta a les parts més elevades del país, de tal manera que 20 de les 128 les EMA gestionades pel SMC amb més de 10 anys de dades van assolir la temperatura màxima més alta de la sèrie en un mes de desembre, mentre que en 9 es va enregistrar la temperatura mínima diària més alta de la sèrie en un mes de desembre. La inversió tèrmica va ser molt marcada, de manera que a les zones més baixes de l'interior de Catalunya i a punts del litoral la temperatura no va poder pujar tant degut a la presència de la boira.

■ Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2012 ■

La taula següent mostra les anomalies positives més significatives (diferències de la temperatura mitjana mensual de desembre respecte a la mitjana climàtica mensual del mes de desembre pel període de referència 1961-1990) a les EMA gestionades pel SMC. Aquestes anomalies es van ubicar fonamentalment a molts punts del Prepirineu, la Serralada Prelitoral de la demarcació de Tarragona i àmplies zones de l'Altiplà Central.

Nom de l'EMA	Comarca	Anomalia (°C)
Montsec d'Ares (1.572 m)	el Pallars Jussà	+2,9
Muntanyola	Osona	+2,8
Santuari de Queralt	el Berguedà	+2,5
Font-rubí	l'Alt Penedès	+2,3
Tàrraga	l'Urgell	+2,3
Barcelona - el Raval	el Barcelonès	+2,3
Prades	el Baix Camp	+2,2
Falset	el Priorat	+2,2
Mas de Barberans - Abocador	el Montsià	+2,2
Castellnou de Bages	el Bages	+2,1
Torroja del Priorat	el Priorat	+2,0
Cervera	la Segarra	+2,0
Sant Martí de Riucorb	l'Urgell	+2,0
Margalef	el Priorat	+2,0

El mes ha estat molt sec en el conjunt del país, a excepció del quadrant nord-occidental on el desembre ha estat sec o, fins i tot, normal a punts del vessant nord del Pirineu (figura 2). El pas de diversos fronts associats a pertorbacions atlàntiques, amb una direcció de nord a sud durant els primers 12 dies del mes, i la persistència anticiclònica a partir d'aquesta data i fins a finals del mes, expliquen la distribució espacial de la precipitació durant el mes de desembre.

La taula següent mostra les EMA gestionades pel SMC en les quals la precipitació acumulada durant el mes de desembre ha igualat o superat els 50 mm. Aquestes quantitats s'han ubicat exclusivament a les parts més elevades del Pirineu:

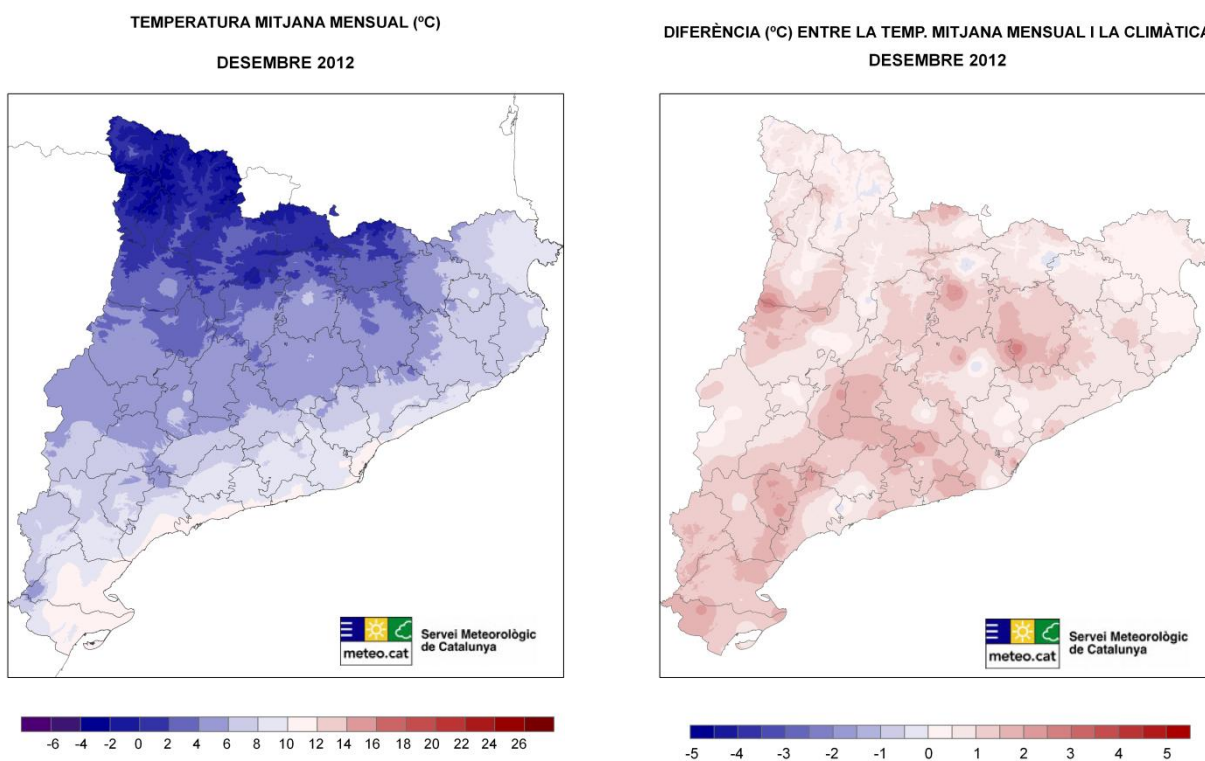
Nom de l'EMA	Comarca	PPT (mm)
Lac Redon (2.247 m)	la Val d'Aran	114,9
Certascan (2.400 m)	el Pallars Sobirà	102,8
Sasseuva (2.228 m)	la Val d'Aran	89,9
Espot (2.519 m)	el Pallars Sobirà	65,3

■ Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2012 ■

Figura 1:

Mapes de temperatura mitjana del mes de desembre de 2012 i de diferència d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques), gestionada pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC). No inclouen els valors de temperatura d'una estació concreta si no es disposa del 80% de totes les dades d'aquesta estació.

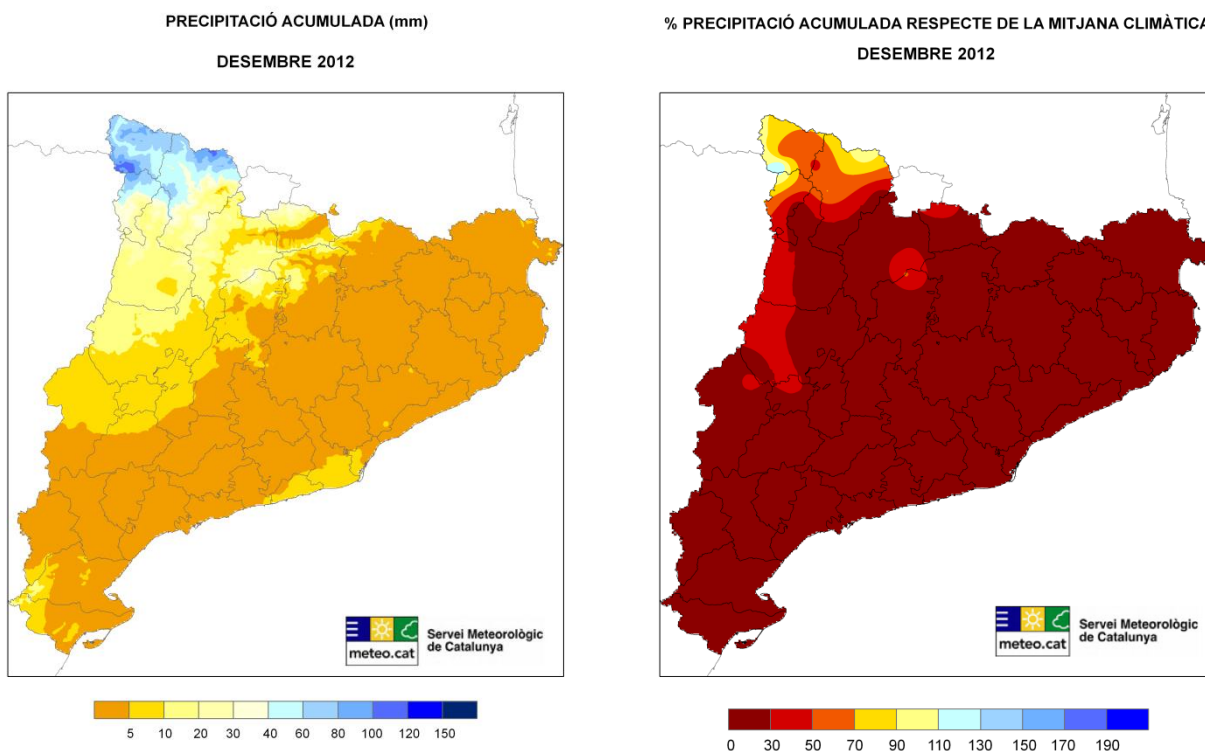

■ Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2012 ■

Figura 2:

Mapes de precipitació acumulada durant el mes de desembre de 2012 i de percentatge d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques), gestionada pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC). No inclouen els valors de precipitació d'una estació concreta si no es disposa de les dades d'un episodi significatiu d'aquesta estació.

Aquesta informació s'ampliarà a través de la publicació del butlletí mensual definitiu a partir del dia 15 del mes en curs. Totes aquestes informacions es publicaran a www.meteo.cat

2 de gener de 2013